

Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság

1.M.563/2002/6. szám

A Magyar Köztársaság Nevében !

A Független Rendőr Szakszervezet (1077 Budapest, Király u. 71. szám – ügyintéző: dr. Béli László jogtanácsos) által képviselt **N. J. felperesnek a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság, Zalaegerszeg, Balatoni u. 4. szám alatti alperes ellen besorolás megváltoztatása iránt** indított perében a munkaügyi bíróság meghozta a következő

í t é l e t e t.

A munkaügyi bíróság kötelezi az alperest, hogy 2001. július 1. napjától 2002. június 30. napjáig terjedő időre fizessen meg illetménykülönbözet címén 304.064 (Háromszáznégyezer-egyszázhatvannégy) Ft-ot, ezen összegnek 2002. január 1. napjától járó évi 11 %-os kamatát,

ruházati illetménykülönbözet címén 2001. évre 33.000 (Harminchárromezer) Ft-ot, ezen összegnek 2001. július 1. napjától járó évi 11 %-os kamatát,

2002. évre 18.823 (Tizennyolcezer-nyolcszázhuszonhárom) Ft-ot és ezen összegnek 2002. július 1. napjától járó évi 11 %-os kamatát.

A fentieket meghaladóan a munkaügyi bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróságnál 3 példányban benyújtható fellebbezésnek van helye a Zala Megyei Bírósághoz.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett közös kérelemben kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását, illetve ha a fellebbezés a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) – d) pontjában foglaltak szerinti, a tárgyalás tartását.

I n d o k o l á s :

A munkaügyi bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az alábbi tényállást állapította meg:

N. J. felperes 1990. március 1. napjától kezdődően áll az N. Rendőrkapitányságnál szolgálati viszonyban.

1995. évtől kezdődően M. körzeti megbízottja, míg az N. Rendőrkapitányság vezetője a 320-52/38-as számú parancsával 2001. február 1. napjától kezdődően 2001. december 31. napjáig terjedő időszakra a felperest a Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztály Osztály állományába vizsgálói feladatok ellátására bízta meg az N. Rendőrkapitányságon. A parancs megállapítása szerint az illetménypótlékra való jogosultságot és annak mértékét a Hszt. 254. § (2) bekezdése és a 140 /1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdése alapján állapítja meg.

A parancs tartalmazza, hogy a vezénylés ellen az átvételtől számított 15 napon belül a Hszt. 194. §-a értelmében a felperes szolgálati panasszal élhet.

A felperes rendőr zászlósi rendfokozatba van besorolva.

A 2001. február 1. napján kelt és a felperes részéről 2001. március 14. napján átvett munkaköri leírásban foglaltak szerint a felperes beosztása az N. Rendőrkapitányságon 2001. február 1-től 2001. december 31. napjáig terjedően: vizsgáló tiszthelyettes.

2002. január 1. napjától 2002. június 30. napjáig terjedő időszakra a 320-52/222-es számú paranccsal az N. Rendőrkapitányság vezetője a felperest ugyancsak az N. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya állományába vizsgálati feladatok ellátására vezényelte azzal, hogy a besorolása: változatlan. A parancs tartalmazta a Hszt. 194. §-ára történő kioktatást.

A felperes 2002. január 17. napján szolgálati panasszal élt az illetmény megállapítása, illetve a ruházati illetmény visszatartása miatt.

A felperes szolgálati panaszára vonatkozó válasz az állományilletékes parancsnok részéről az alábbi volt:

1. ruházati kérelmével kapcsolatban intézkedem,
2. státusszal kapcsolatban az állománytábla módosítása után visszatérünk.

A felperes ezen állományilletékes parancsnok feljegyzését aláírásával elismerte, hogy látta.

A felperes részletesen 2001. február 1. napjától kezdődően tiszti státusz terhén dolgozott, illetőleg az azzal kapcsolatos feladatokat látta el. Ekként a felperes ténylegesen kézhez kapott illetményt, és a vizsgáló tiszti munkakör beosztási illetmény közötti különbözet 2001. február 1. napjától 2002. június 30. napjáig terjedő időszakra 304.064 Ft.

2001. évre az utánpótlási ruházati illetményből 2001. évre 33.000 Ft-ot, míg 2002. évre 18.828 Ft-ot a felperes nem kapott kézhez.

- - -

A felperes keresetében a besorolásának a megváltoztatását kérte azzal, hogy tiszti besorolást kapjon, illetőleg ennek megfelelően az illetménykülönbözet megfizetésére kötelezését kérte az alperesnek, továbbá kérte a ruházati utánpótlási illetmény-különbözet 2001. évre és 2002. évre járó megfizetésére kötelezését az alperesnek.

Az alperes a felperesi kereset elutasítását kérte.

A felperes keresete túlnyomórészt az alábbiakra figyelemmel megalapozott:

Az alperes által is nem vitatottan (4. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldala) a felperes vizsgálói feladatokat látott el a perbeli időszakban, amely tiszti beosztás.

Az egységes bírói gyakorlat értelmében, ha a fegyveres testület tagja az előljárója parancsára olyan magasabb beosztást lát el, amelyhez egyébként nem rendelkezik az előírt iskolai végzettséggel, nem igényelheti a rendfokozatának megfelelő besorolási osztályból eltérő besorolását. Ez azonban nem zárja ki, hogy az eltérő foglalkoztatásra tekintettel ne igényelhetne illetménykülönbözetet a magasabb beosztásban teljesített szolgálata alapján (BH. 2000/178-as számú eseti döntés).

Nem vitás, hogy a felperes a tiszti besoroláshoz szükséges iskolai végzettséggel nem rendelkezett, azonban az alperes által sem vitatottan a rendfokozati állománycsoportjától eltérő beosztásban volt foglalkoztatva, amely az illetménykülönbözet megállapítása iránti kereseti kérelmét megalapozza.

Az 1996. évi XLIII. tv. (továbbiakban Hszt.) 76. §-a szerint a tiszti rendfokozathoz kötött beosztás betöltéséhez egyetemi vagy főiskolai, a zászlós és tiszthelyettesi rendfokozathoz kötött beosztás betöltéséhez pedig középiskolai végzettség szükséges.

Figyelemmel arra, hogy a felperes a tiszti rendfokozathoz kötött beosztás betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel nem rendelkezik, a munkaügyi bíróság a felperesnek a besorolás megváltoztatása iránti kereseti kérelmét, mint megalapozatlant, elutasította.

Az illetménykülönbözet megállapítása vonatkozásában a munkaügyi bíróság elfogadta az alperes előkészítő iratában foglalt számítási módot, illetőleg a 4/A/1 alatt csatolt kimutatásban rögzített adatokat. A számítási módra vonatkozó adatokat tartalmazza továbbá az 5. sorszám alatti előkészítő irat 6. sorszám alatti melléklete is, amelyeket a bíróság ugyancsak elfogadott. A fentiekre tekintettel a munkaügyi bíróság az alperest 304.164 Ft, és ezen összegnek a középátlagos időponttól járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság az illetménykülönbözet megállapításánál figyelemmel volt a Hszt. 100. § (4) bekezdésében foglaltakra is, mely szerint a fizetési fokozatok a beosztásban eltöltött szolgálati idő tartama alapján emelkednek. E vonatkozásban ugyancsak elfogadta a munkaügyi bíróság az alperes arra történő hivatkozását, amely szerint a tiszti munkakör esetén a felperes által körzeti megbízottként töltött idő nem vehető figyelembe.

Ugyanakkor nem fogadta el a munkaügyi bíróság az alperes arra történő hivatkozását, hogy a felperes részére nyitva álló jogorvoslati határidőt elmulasztotta az alábbiakra tekintettel:

A Hszt. 12. § (1) bekezdése alapján a szolgálati viszonyral kapcsolatos igény – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – 3 év alatt évül el.

A Hszt. 194. §-a értelmében szolgálati panasszal lehet élni, azonban az alperes által hivatkozott feltételek, amelyek kizárnák a bírói jog igénybevételét, nem állnak fenn.

A 2001. március 1. napján kelt parancs, amely a 2001. február 1. napjától 2001. december 31. napjáig történő vezényleésre vonatkozik, nem tartalmazza a felperes illetményének a megállapítását, csak a vezényleés időtartamát, illetőleg, hogy a vizsgálói feladatok ellátása az N. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya, Vizsgálati Alosztályára vonatkozik. Tartalmazza az illetménypótlékra való utalást is, azonban az illetmény megállapítására vonatkozó rendelkezést nem. Ugyancsak nem tartalmazza azon kitélt sem, hogy az illetménye változatlan maradjon. Ekként a Hszt. 196. § (1) bekezdése és a Hszt. 12. § (1) bekezdése alapján a felperes az igényét megalapozottan terjesztette elő a munkaügyi bíróságnál.

A 2002. január 1-től 2002. június 30. napjáig terjedő időszakra vonatkozó parancs tartalmazza a felperes besorolásával kapcsolatos adatot is, amely szerint az változatlan. Ezen paranccsal szemben viszont a felperes szolgálati panaszt terjesztett elő 2002. január 17. napján. A Hszt. 194. § (2) bekezdése alapján a panaszt a döntéshozó eljárásnál lehet benyújtani, aki – ha annak nem ad helyt – az ügyre vonatkozó

iratokkal együtt köteles haladéktalanul felterjeszteni az előjáró parancsnokhoz. Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az előjáró parancsnok azt 30 napon belül bírálja el és döntését a panasz benyújtójával közli.

A perbeli esetben az állományilletékes parancsnok feljegyzést eszközölt, amely viszont nem határozat – formáját, tartalmát tekintve –, illetőleg nem tartalmazza a jogorvoslatra vonatkozó kioktatást sem. Így a felperes ezen paranccsal szemben is megalapozottan terjesztette elő a kérelmét a munkaügyi bíróságnál.

Ugyancsak nem fogadta el a munkaügyi bíróság az alperes arra történő hivatkozását sem, hogy a Hszt. 49. §-a alapján járt el és így a felperes keresete nem megalapozott. A Hszt. 49. §-a akként rendelkezik, hogy az eredeti szolgálati beosztásban történő meghagyás mellett rendelhető, illetőleg vezényelhető a hivatásos állomány tagja. Ez azonban nem rendelkezik arról, ha más beosztáshoz tartozó munkaköri feladatokat lát el a hivatásos állomány tagja, akkor illetménykülönbözetre jogosult-e avagy sem. A Legfelsőbb Bíróság eseti döntésében foglaltakra is tekintettel a felperes illetménykülönbözet megfizetése iránti kereseti kérelme jogalapjában megalapozott, összecszerúségében a már hivatkozottak szerint a bíróság az alperes számítási módját fogadta el.

- - -

Egyenruházati utánpótlási illetménykülönbözet:

A Hszt. 116. § (1) bekezdése alapján a hivatásos állomány tagját a természetbeni ellátás keretében térítésmentesen el kell látni a fegyveres szerv feladatainak megfelelő fegyverzettel, felszereléssel, ruházattal és – a jogszabályban meghatározott esetben – élelmezéssel. A (2) bekezdés értelmében az ellátási normákban meghatározott egyenruházat és felszerelési cikkek beszerzésére első alkalommal alapfelszerelési, ezt követően pedig évenként utánpótlási egyenruházati illetmény jár.

A 21/1998. (IV.22.) BM rendelet (továbbiakban: R.) 5. fejezete 15. pontja alapján ellátási alapelvek:

- a) az önálló szervek hivatásos állomány tagjait (a továbbiakban: igényjogosultak) a szolgálati feladataikhoz igazodó ruházati ellátás illeti meg.

Az igényjogosultak a ruházati normákban meghatározott egyenruházati és felszerelési cikkek beszerzéséhez:

- ruházati alapellátási illetményben, az ezt követő években pedig,
- utánpótlási ruhapénzben részesülnek.

Az R. 5. fejezet 20. pontjának rendelkezései szerint az utánpótlási ruhapénz általános szabályai:

f) az utánpótlási ruhapénzt mindig január 1-vel kell az igényjogosult javára írni és június 30-ig kifizetni.

A fentiek alapján a munkaügyi bíróság megállapította, hogy az alperest 2001. június 30-ig terhelte volna a 2001. évre járó utánpótlási ruhapénz kifizetése, amely kötelezettségének nem teljes egészében tett eleget, ezért a munkaügyi bíróság a különbözetként mutatkozó 33.000 Ft és a késedelembe esés időpontjától járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest.

A munkaügyi bíróság az 1.M.473/2002-es szám alatt folyamatban volt eljárás keretében bizonyítási eljárást folytatott le. A Hszt. 245/G. § (2) bekezdés g) pontja 2001. július 1-től kezdődően hatályos, amelyre tekintettel a 2001. június 30-ig a munkáltatót mindenképpen terhelte volna a 2001. évre járó ruházati utánpótlási illetmény teljes összegének a kifizetése. A Hszt. 245/G. § (2) bekezdésének b) pontja akként rendelkezik, hogy e fejezet hatálya alá tartozó fegyveres szervek hivatásos állománya esetén a 116. § rendelkezéseit az alábbi eltéréssel kell alkalmazni:

Újonnan rendszeresített egyenruházattal történő ellátás esetén a hivatásos állomány tagja a mindenkori ruházati utánpótlási illetmény terhére a miniszter által meghatározott mértékben köteles a ruházat költségeit fedezni. Az R. 5. fejezetének 20. pontjának d) alpontja rendelkezik a következők szerint:

Az egyenruházati alapellátási normákban előzőleg nem szereplő újonnan rendszeresített ruházati, illetve felszerelési cikkek első beszerzésnek költsége azon önálló szerv költségvetését terheli, amelynél az új cikkek bevezetése megtörtént. Ezen cikkek – az utánpótlási ruhapénz terhére történő – első beszerzésére az igényjogosultak nem kötelezhetőek.

Mind a 2001., mind a 2002. évre újonnan rendszeresített ruházati cikkek első beszerzéséről van szó.

A 25/2001. (BK. 11.) BM utasítás, illetőleg a 10/2002. (BK. 6.) BM utasítás, amely az egyenruházati utánpótlási illetmény egy részének a visszatartásáról rendelkezett, a 2001., illetőleg a 2002. évre vonatkozóan figyelembe nem vehető, mivel az nem állhat ellentétben a törvényben, illetőleg a rendeletben foglaltakkal. Ezért a munkaügyi bíróság a 2002. évre járó illetménykülönbözet megfizetésére is kötelezte az alperest.

Nem vitás, hogy a Hszt. 245/G. § (2) bekezdésének b) pontja valóban előírja, hogy a miniszter hatáskörébe utalja, hogy az újonnan rendszeresített egyenruházattal történő ellátás esetén a hivatásos állomány tagját milyen kötelezettség terheli. Ez az R. 15. fejezet 20/b. pontjában került rögzítésre. Ezen rendelkezés már a Hszt. módosítását megelőzően szabályozásra került, azonban nem áll ellentétben a módosított Hszt. rendelkezéseivel sem, ekként alkalmazandó.

Mindezekre tekintettel a munkaügyi bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott azzal, hogy a kamat megfizetésére kötelezésnél figyelemmel volt a 2000. évre CXXXIII. tv. 121. §-ban foglaltakra is, amely szerint a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamat mértéke 2001. évben és 2002. évben 11. %.

Az ügy tárgyi költségmentessége, illetőleg az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli a 6/1986. IM számú rendelet 2. § f) pontja és a 14. §-a alapján, míg az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 358. §-a teszi lehetővé.

Zalaegerszeg, 2002. november 28.

dr. Kámán Éva sk.

a tanács elnöke

Sipos Ferencné sk.

ülnök

Kósáné Horváth Ágnes sk.

ülnök

a Zala Megyei Bíróság

mint másodfokú bíróság

Mf.20.070/2003/4. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Független Rendőr Szakszervezet (1077 Budapest, Király u. 71., ügyintéző: dr. Béli László jogtanácsos) által képviselt *N.J. felperesnek a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság* Zalaegerszeg, Balatoni u. 4. szám alatti *alperes ellen besorolás megváltoztatása stb. iránt* a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság előtt 1.M.563/2002. szám alatt indított perében a 6. sorszámú ítélet felülbíralata tárgyában az alperes fellebbezése folytán megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozott

í t é l e t :

A másodfokú bíróság az első fokú ítéletnek a ruházati illetmény-különbözettel kapcsolatos rendelkezését *részben megváltoztatja*, és a 2001. évre megítélt összeget **32.050,- (harminckettőezer-ötven) Ft-ra** leszállítja. Egyebekben ezt az ítéleti rendelkezést a másodfokú bíróság *helybenhagyja*.

A másodfokú bíróság a beosztási illetmény-különbözettel kapcsolatos első fokú ítéleti rendelkezést *hatályon kívül helyezi*, és az erre irányuló kereseti követelés tekintetében a pert *megszünteti*.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 1990. március 1. napjától kezdődően állt szolgálati viszonyban az alperessel körzeti megbízotti beosztásban. 2001. február 1-től kezdődően 2001. december 31. napjáig terjedő időszakra a felperest – beleegyezésével – az alperes a N-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztály állományába vizsgálati feladatok ellátására vezényelte. A 2002. január 1. napjától 2002. június 30. napjáig terjedő időszakra e vezénylést újabb parancssal meghosszabbította az alperes.

A felperes keresetében besorolásának a vezénnyelssel ellátott munkakörének megfelelő megváltoztatását, és illetmény-különbözet megfizetésére kötelezését kérte az alperesnek a 2001. február 1-től 2002. június 30-ig terjedő időszakra. Kérte továbbá a felperes a 2001. évre és 2002. évre járó, ki nem fizetett ruházati utánpótlási illetmény-különbözet megfizetésére kötelezését az alperesnek, 33.000,- illetve 18.828,- Ft összegben. (Pénzbeli követeléseit iránt kamatokat is igényelt a felperes.)

Az első fokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy a 2001. július 1. napjától 2002. június 30. napjáig terjedő időre fizessen meg a felperesnek illetmény-különbözet címén 304.164,- Ft-ot és ezen összegnek 2002. január 1. napjától járó évi 14 %-os kamatát, míg ruházati illetmény-különbözet címén a 2001. évre 33.000,- Ft-ot, és ezen összegnek 2001. július 1. napjától járó évi 11 %-os kamatát, a 2002. évre 18.823,- Ft-ot és ezen összegnek 2002. július 1. napjától járó év 11 %-os kamatát.

Ezt meghaladóan az első fokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Az első fokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperes a vezénylés folytán a rendfokozati állománycsoportjától eltérő beosztásban volt foglalkoztatva, s e tény az illetmény-különbözet megállapítása iránti felperesi keresetet megalapozza. (Utalt az első fokú bíróság e körben a bírói gyakorlatra.) Ugyanakkor – lévén a felperes a tiszti rendfokozathoz kötött beosztás betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel nem rendelkezik – a munkaügyi bíróság a felperesnek a besorolás megváltoztatása iránti kereseti kérelmét elutasította. (Az illetmény-különbözet összegére nézve az első fokú bíróság elfogadta az alperes előkészítő iratában rögzített adatokat és számítási módot.)

Az első fokú bíróság álláspontja szerint – az alperes hivatkozásával ellentétben – a felperes az illetmény-különbözet körében a jogorvoslati határidőt nem mulasztotta el. A felperes 2001. március 1. napján kelt vezénylési parancsa nem tartalmazta ugyanis a felperes illetményének megállapítását és azt a kitétele sem, hogy a felperes illetménye változatlan maradjon. Ennél fogva az elévülési időn belül a magasabb illetmény iránti igény érvényesíthető volt a felperes által – fejtette ki az első fokú bíróság. A 2002-es időszakra vonatkozó vezénylési parancs tartalmazta a felperes besorolásával kapcsolatos adatot is. Ezen parancssal szemben a felperes szolgálati panaszt terjesztett elő. Az alperes illetékes parancsnokának a panaszt elbíráló feljegyzése viszont nem határozat, illetve az nem tartalmazta a jogorvoslatra való kiiktatást sem, így a felperes e parancssal szemben is előterjeszthette keresetét a munkaügyi bíróságnál. Az első fokú bíróság álláspontja szerint – a kapcsolódó bírói gyakorlat alapján – annak ellenére megalapozott a

felperes illetmény-különbözet iránti igénye, hogy a más beosztáshoz tartozó munkaköri feladatokat vezénylés alapján látta el.

Az egyenruházati utánpótlási illetmény-különbözet körében az első fokú bíróság – idézve az általa ide vonatkozóan vélt jogszabályokat – megállapította, hogy az alperest 2001. június 30-ig terhelte volna a 2001. évre járó utánpótlási ruhapénz kifizetése. E kifizetési kötelezettségének az alperes nem tett teljes egészében eleget, ezért a felperes javára a különbözetként mutatkozó 33.000,- Ft megfizetésére köteles. Leszögezte az első fokú bíróság, hogy mind a 2001., mind a 2002. évre vonatkozóan újonnan rendszeresített ruházati cikkek első beszerzéséről van szó. Azon BM utasítások, amelyek az egyenruházati utánpótlási illetmény egy részének a visszatartásáról rendelkeztek, nem vehetők figyelembe, mivel ellentétesek a törvényi, illetve miniszteri rendeletben foglalt rendelkezésekkel. Ennél fogva az alperes a felperes részére a 2002. évre járó utánpótlási egyenruházati illetmény-különbözet megfizetésére is köteles a felperes részére. Kifejtette az első fokú bíróság azt is, hogy a vonatkozó törvényi és miniszteri rendeleti előírások nem ellentétesek egymással.

- - -

Az első fokú ítéletet az alperes támadta fellebbezéssel, kérve annak részbeni megváltoztatását, és 10.000,- Ft ruházati illetmény-különbözet marasztaláson túlmenően a kereset elutasítását. (A későbbiekben – a fellebbezési határidőn túl – az alperes fellebbezését akként változtatta meg, hogy a kereset teljes egészében való elutasítását kérte.) A felperes fellebbezésében az illetmény-különbözet körében a per megszüntetését kérte. Álláspontja szerint a felperes nem a vezénylési parancsot kifogásolta, hanem illetménye megállapítását. Ugyanakkor a felperes az illetményt megállapító parancs ellen panaszt nem terjesztett elő, következésképpen megelőző panasz eljárás hiányában nincs helye bírói útnak. Az illetmény-különbözet érdemében az alperes azt fejtette ki, hogy a felperes vezénylésére eredeti szolgálati beosztásában való meghagyása mellett került sor, s ez okból nem változhatott a felperes illetménye.

A 2001. évi ruházati illetmény kapcsán az alperes kifogásolta az első fokú ítélet megalapozatlanságát, lévén, hogy az összegszerűsége nézve az első fokú bíróság nem hivatkozott jogszabályra. Az alperes álláspontja szerint a felperes 2001-ben a miniszteri rendelet szerint neki járó 45.000,- Ft-ból 35.000,- Ft-ot megkapott, így fennmaradó ruházati illetmény járandósága legfeljebb 10.000,- Ft lehet. A 2002. évi ruházati illetmény körében azt fejtette ki az alperes, hogy az első fokú bíróság helytelenül értelmezte a törvény és miniszteri rendelet vonatkozó előírásait. A miniszteri rendeletet – mint alacsonyabb rendű jogszabályt – nem lehetett volna alkalmazni, ugyanis az újonnan rendszeresített ruházat költsége a törvény alapján teljes mértékben a munkáltatóra nem terhelhető. Fellebbezése kiegészítésében az alperes azt állította, hogy nem újonnan rendszeresített ruházat lett bevezetve, hanem csak ruházati korszerűsítés történt. A felperes esetében a kihordási idő minden cikk tekintetében eltelt, ellenben a korszerűsítés költsége ugyanakkor csak az első alkalommal, a viselési időn belüli bevezetés esetén terhelné a munkáltatót.

A felperes ellenkérelme a fellebbezés elutasítására irányult.

A fellebbezés részben megalapozott.

A másodfokú bíróság egyetért az első fokú bíróság által megállapított tényállással – azzal a kiegészítéssel, hogy 2001. évi ruházati illetmény-különbözet iránti keresetét a felperes a fellebbezési tárgyaláson 32.050,- Ft-ra pontosította –, valamint az első fokú ítélet érdemével a ruházati illetmény-különbözet jogalapja és 2002. évi összecszerúsége, továbbá a felperes keresetét a megállapított ruházati illetmény-különbözeten túlmenően elutasító rendelkezése körében.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes beosztási illetmény-különbözet iránti keresete tekintetében az első fokú bíróságnak a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, illetőleg a későbbiekben a pert meg kellett volna szüntetnie.

A felperes vizsgálói szolgálati feladatát saját beleegyezésével vezénylés útján látta el (1996. évi LXIII. törvény – Hszt. – 49. §-a). A vezénylés lényege, hogy a vezényelt eredeti szolgálati beosztásában marad, tehát **nincs** más beosztásba **kinevezve**. A Hszt. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy vezénylés esetén a vezényelt munkakör szerinti illetmény illetné meg a hivatásos állomány tagját. /Szemben pl. az Mt-nek a hasonló jogintézményre – a más munkakörbe tartozó munka végzésére kötelezés – irányadó 105. § (2) bekezdésével./

A Hszt. 196. § (1) bekezdése értelmében a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból származó jogvita esetén 30 napon belül keresettel fordulhat a bírósághoz, ha

a) a szolgálati panaszát, illetőleg az első fokú határozat elleni panaszát vagy fellebbezését elutasították;

b) a sérelmezett döntést a miniszter hozta;

c) az a)-b) pontba nem tartozó, alanyi jogon biztosított jogosultságokkal kapcsolatban hozott döntés vagy intézkedés, illetve ezek elmulasztása miatt joghátrány érte.

A Hszt. 194. § (1) bekezdése értelmében a hivatásos állomány tagja szolgálati panasszal élhet, ha a szolgálati viszonyára vonatkozó, a Hszt. 195. §-ában nem szabályozott döntést vagy intézkedést, illetve ezek elmulasztását sérelmesnek tartja.

Az alperes mindkét vezénylési határozata tartalmazta az e panaszjogra való kiiktatást. A felperes az első vezénylési parancsot az illetmény körében nem támadta panasszal, hanem közvetlenül a bírósághoz fordult a későbbiekben, míg a második parancs elleni szolgálati panaszt terjesztett elő, ugyanakkor annak későbbi érdemi elbírálását nem várva be, úgyszintén közvetlenül a bírósághoz fordult.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint – lévén a vezénylés folytán az előzőekben kifejtettek értelmében nem alanyi jogon biztosított jogosultsággal kapcsolatos volt a sérelmezett alperesi döntés – a felperes

csak a Hszt. 196. § (1) bekezdés a) pontja szerint előterjesztett panasza elbírálása után fordulhatott volna keresettel a bírósághoz. E tényre figyelemmel a felperes keresete idő előtti, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 157. § a) pontja alapján – utalva a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontjára – a felperes besorolási illetmény-különbözet iránti keresete tekintetében a pert megszüntette, egyúttal a Pp. 251. § (1) bekezdése értelmében az első fokú ítélet kapcsolódó rendelkezését hatályon kívül helyezte.

- - -

Az utánpótlási ruhapénz iránti felperesi keresetet érdemében megalapozottnak tartva a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiak szerint módosítja, illetve egészíti ki:

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Hszt. 116. § (2) bekezdése által előírt évenkénti utánpótlási egyenruházati ellátmányra figyelemmel a felperest – lévén alanyi jogon biztosított jogosultságokkal kapcsolatos döntés miatti joghátrány kiküszöbölését kérte – a közvetlen keresetindítási jog megillette. (Lévén, hogy az alperes a felperes szolgálati panasza folytán nem intézkedett, az alperesi mulasztás folyamatosan fennállt, ezért a felperes a keresetindítási határidőt sem mulasztotta el.)

Az első fokú bíróság helytállóan idézte a Hszt. 116. §-ának (1) – (2) bekezdését, valamint a Hszt. felhatalmazása alapján kiadott 21/1998. (IV. 22.) BM r. (R.) mellékletének (a Ruházati Szabályzatnak) vonatkozó, a felperes keresetét az utánpótlási ruhapénz tekintetében megalapozó rendelkezéseit.

Az alperes az utánpótlási ruhapénz visszatartásáról rendelkező intézkedéseit a vonatkozó BM utasításokra alapította.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Hszt. 2. § o) pontja – a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok értelmezése – alapján a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok körébe nem tartozhat a miniszteri utasítás (mely a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 49. § (1) bekezdése értelmében nem jogszabály, ugyanakkor az 1. § (2) bekezdése alapján nem is lehet ellentétes jogszabállyal).

A Hszt. 2001. július 1-től hatályos 245/G. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a belügyminiszter ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint azt a mértéket, amely mértékben a hivatásos állomány tagja az újonnan rendszeresített egyenruházattal történő ellátás esetén a mindenkori ruházati utánpótlási illetményből köteles a ruházat költségeit fedezni, a jogszabályban – miniszteri rendeletben – határozhatta volna meg. A miniszteri utasítások legfeljebb munkáltatói aktusnak, nem pedig jogszabálynak (szolgálati viszonyra vonatkozó szabálynak) tekinthetők.

Miniszteri rendeletben meghatározott mérték nem lévén, az első fokú bíróság által idézett Ruházati Szabályzat V. fejezet 20. pontjának f) alpontja alapján a felek között szoros kapcsolatában nem vitatott utánpótlási ruhapénz visszatartott összegét az alperesnek a felperes részére a tárgyév június 30. napjáig – illetőleg a 2001-ben megemelt összeg tekintetében a tárgyévben – a felperes részére ki kellett volna

fizetnie. A másodfokú bíróság ugyanis – egyezően az első fokú bírósággal – nem fogadja el az alperes azon álláspontját, hogy a perbeli esetben nem újonnan bevezetett ruházatról, hanem a ruházat korszerűsítéséről van szó. A belügyminiszter vonatkozó 42/2001. (BK. 19.) BM., illetve 16/2002. (BK. 8.) BM utasításaiban – lásd az utasítások I. pontját – a hivatásos állomány részére egységes nyári, illetőleg téli szolgálati egyenruházat **bevezetéséről** rendelkezett. A Ruházati Szabályzat 1. számú függelékének táblázata „A cikk megnevezése” rovata pontosan körülírja a ruházati felszerelési cikkeket. Ehhez képest az új egyenruházat bevezetéséről szóló miniszteri utasításokban bevezetni rendelt cikkek az alapellátási normában nem szereplő új cikkeknek minősülnek. A Ruházati Szabályzat 20/D. pontjának első fordulata alapján tehát az új cikkeknek az utánpótlási ruhapénz terhére történő első beszerzésére az igényjogosultak nem kötelezhetők.

A fentiekben kifejtettek folytán a másodfokú bíróság az első fokú ítéletnek a ruházati illetménnyel kapcsolatos rendelkezését a felperesi kereset-leszállításra figyelemmel részben megváltoztatta és a 2001. évre a felperes javára az alperes által fizetendő összeget 32.050,- Ft-ra szállította le, míg egyebekben a ruházati illetmény-különbözethez kapcsolódó egyéb első fokú ítéleti rendelkezéseket helyben hagyta. /Pp. 253. § (2) bekezdése./

A felek egymással szemben perköltséget nem támasztottak, így a perköltségről – ideértve az ügy tárgyi költségmentes voltára és az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a fellebbezési illetéket is – a másodfokú bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

Zalaegerszeg, 2003. február 28.

Dr. Csanádi Lajos sk.

a tanács elnöke

Dr. Beznicza Árpád sk.

előadó bíró

Dr. Vértényiné

dr. Futó Gabriella sk.

bíró

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.10.484/2003/2. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Független Rendőr Szakszervezet (1077 Budapest, Király u. 71., ügyintéző: Dr. Béli László jogtanácsos) által képviselt **N. J. felperesnek a Zala Megyei rendőr-főkapitányság** (8900 Zalaegerszeg, Balatoni u. 4.) **alperes ellen ruházati illetmény megfizetése iránt** a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróságon I.M.563/2002. szám alatt megindított és a Zala Megyei Bíróság Mf.20.070/2003/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem előzetes vizsgálata alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.

E végzés ellen nincs helye jogorvoslatnak.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság az ítéletében az alperest – többek között – ruházati illetmény-különbözet címén 2001. évre szólóan 33.000 forint, 2002. évre szólóan pedig 18.823 forint és késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró megyei bíróság az elsőfokú ítéletnek a ruházati illetmény-különbözettel kapcsolatos rendelkezését részben megváltoztatta és – a felperes által bejelentett keresetmódosításra tekintettel – a 2001. évre megítélt összeget 32.050 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezését a ruházati illetmény-különbözet tekintetében helybenhagyta. Az indokolás szerint a belügyminiszter a 42/2001. (BK. 19.) BM, illetve a 16/2002. (BK. 8.) BM utasításaiban a hivatásos állomány részére egységes nyári, illetőleg téli szolgálati egyenruházat bevezetéséről rendelkezett, ezért az elsőfokú bírósággal egyezően a másodfokú bíróság nem fogadta el az alperesnek azt az álláspontját, hogy a perbeli esetben nem újonnan bevezetett ruházatról, hanem a ruházat korszerűsítéséről van szó. A Hszt-nek a 2001. július 1-jétől hatályos 245/G. § (2) bekezdés b) pontja alapján a miniszter rendeletben határozhatja meg, hogy a hivatásos állomány tagja milyen mértékben köteles viselni a ruházati utánpótlási illetmény terhére az újonnan rendszeresített egyenruházattal való

ellátás költségét.

Az alperes az utánpótlási ruhapénz visszatartásáról rendelkező intézkedéseit ezzel szemben a hivatkozott, jogszabálynak nem minősülő BM utasításokra alapozta, holott a 21/1998. (IV. 22.) BM rendelet (R.) mellékletét képező Ruházati szabályzat 20/d. pontja alapján kellett volna eljárnia, miszerint az újonnan rendszeresített ruházati cikkeknek az utánpótlási ruhapénz terhére történő első beszerzésére az igényjogosultak nem kötelezhetőek.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a tényállás megalapozatlanságát és téves jogszabály-értelmezést sérelmezett, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetét teljes egészében elutasító határozat meghozatalát kérte a Pp. 270. §-a (2) bekezdésének b), ba) pontja alapján. Arra hivatkozott, hogy a bevezetett egységes nyári és téli egyenruházat nem újonnan rendszeresített, hanem az egyenruházati alapellátási normákban előzőleg már szereplő cikkek helyébe lépő korszerűsített, hanem az egyenruházati alapellátási normákban előzőleg már szereplő cikkek helyébe lépő korszerűsített cikkeknek felelnek meg, ezért a Ruházati Szabályzat 20/d. pontja második fordulója alapján a felperes kötelezhető volt arra, hogy a ruházati utánpótlási illetménye terhére viselje a természetbeni ruházati ellátást. Ilyen módon a belügyminiszter utasításai nem voltak ellentétesek a jogszabállyal.

A felülvizsgálati kérelem előzetes vizsgálata [Pp. 273. § (1) bekezdés] alapján a következők állapíthatók meg:

A perben az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben kellett döntenüik, hogy az alperes 2001. és 2002. évben jogszerűen tartotta-e vissza az egységes nyári és téli egyenruházat bevezetésére tekintettel a felperesnek járó utánpótlási ruhapénzt.

A másodfokú bíróság a perbeli bizonyítékok egybevezetése és teljes körű értékelése alapján jogszabálysértés nélkül állapította meg tényként, hogy az egységes nyári és az egységes téli szolgálati egyenruházat bevezetésével 2001. és 2002. évben újonnan rendszeresített egyenruházattal való ellátás történt. Ez a következtetés – az alperes álláspontjával szemben – különös tekintettel a bevezetésről rendelkező belügyminiszteri utasításokban foglaltakra, nem okszerűtlen és nem sérti a Pp. 206. §-ában foglaltakat.

Az előző bekezdésben foglaltakra figyelemmel 2001. évben az utánpótlási ruhapénzt 2001. június 30-áig az alperesnek ki kellett fizetnie (R. 20/f. pont). A peradatok szerint 2001. évben az utánpótlási ruhapénz 45.000 forintról 67.050 forintra emelkedett és a felek által nem vitatottan, az alperes az év második felében bevezetett egységes nyári szolgálati egyenruházat beszerzésére mindösszesen 32.050 forintot tartott vissza.

2001. július 1-jén azonban hatályba lépett a Hszt. új 245/g. §-a, amely a Hszt. 116. §-ától eltérő szabályként úgy rendelkezik, hogy az újonnan rendszeresített egyenruházattal történő ellátás esetén a hivatásos állomány tagja a mindenkori ruházati utánpótlási illetmény terhére a miniszter által meghatározott mértékben köteles a ruházat költségeit fedezni [Hszt. 245/G. § (2) bekezdés b) pont].

Ha az új törvényi rendelkezést az R. mellékletét képező Ruházati szabályzatnak a perbeli időben hatályos 20/d. pontjának első fordulataival összevetjük, a másodfokú bíróság álláspontjától eltérően megállapítható, hogy a törvény és a rendelet hivatkozott rendelkezései nem állnak összhangban. A Hszt. 245/G. § (2) bekezdés b) pontja ugyanis az újonnan rendszeresített egyenruházat esetére elrendeli annak költségeit – a miniszter által meghatározott mértékben – az utánpótlási illetmény terhére beszerezni, míg a rendelet mellékletét képező Ruházati szabályzat perbeli időben hatályos 20/d. pontjának első fordulója kifejezetten megtiltotta, hogy az utánpótlási ruhapénz terhére történő beszerzésre kötelezzék az igényjogosultat.

Minthogy az alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal [1987. évi XI. törvény 1. § (2) bekezdés], az új törvényi rendelkezések hatálybalépését, vagyis 2001. július 1-jét követően a szabályzat előbbi 20/b. pontjának első fordulója már nem volt alkalmazható.

Ebből következően a 2001. június 30-át követően visszatartott (22.050 forint) és a 2002. évben visszatartott ruházati utánpótlási illetmény tekintetében a Hszt. 245/G. § (2) bekezdésének b) pontja szerint kellett eljárni, miszerint az újonnan rendszeresített egyenruházattal történő ellátás esetén a hivatásos állomány tagja a mindenkori ruházati utánpótlási illetmény terhére a miniszter által meghatározott mértékben köteles a ruházat költségeit fedezni. A törvényi felhatalmazásnak megfelelően – mint a másodfokú bíróság helyesen kifejtette – a miniszter ezt a mértéket rendeletben határozhatja meg [Hszt. 342. § (2) bekezdés]. Mivel a miniszter erről 2001. év második felében és 2002. évben sem rendelkezett, az utánpótlási ruhapénz terhére történő elszámolásra a perbeli időszakban nem volt lehetőség. Erre csak a törvénynek megfelelő, 2003. április 5-én hatályba lépő rendeleti szintű szabály alapján [a Ruházati Szabályzat 20/d. pontjának a 13/2003. (III. 28.) BM rendelet melléklet 16. pontjával megállapított új szövege] kerülhet sor.

A másodfokú bíróság – a fentiek szerinti indokolásbeli módosítással – az ítéletében érdemben helyesen döntött, amikor úgy foglalt állást, hogy az alperes nem járt el jogszerűen, amikor 2001. és 2002. évre szólóan az utánpótlási ruhapénznek a korábban hivatkozott miniszteri szabályzatban meghatározott részét visszatartotta.

(Az előbbieket azonban nem jelentik azt, hogy a törvénynek megfelelő miniszteri rendelet hatálybalépését követően az abban meghatározottak szerinti eljárásra nincs lehetőség.)

A kifejtettekre tekintettel – az ügy érdemére kiható jogszabálysértés hiányában – a felülvizsgálati kérelem a törvényben előírt [Pp. 270. § (2) bekezdés] feltételeknek nem felelt meg, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 273. §-ának (1) bekezdése alapján elutasította.

Az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

A Pp. 273. §-ának (5) bekezdése alapján a végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Budapest, 2003. november 26.

Dr. Földényi Gyuláné s.k.

bíró

A tárgykörre vonatkozóan lásd: a „ruhapénz” című ítéletet is!